

PROČ MU DAROVAL SVOJE AUTO?

PRACOVNÍ LIST II

MÉDIA O SITUACI NA ZASTUPITELSKÉM ÚŘADU SRN V PRAZE

skupina A

ZPRAVODAJSTVÍ ČESKOSLOVENSKÉ TELEVIZE

Zdroj 6: Zpravodajství ČSTV ze srpna až října 1989. Podzim 1989: Jak východní Němci jeli přes ambasádu NSR na Západ. 0:00:00-0:02:55.
 ► Dostupné online: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1018207-strvil-podzim-1989-v-praze-myslel-jsem-ze-svou-vlast-uz-nevidim>

DOBOVÝ DENÍK VEČERNÍ PRAHA

Ze srpnových několika desítek se počet občanů NDR, kteří se neoprávněně zdržovali na zastupitelském úřadě NSR v Praze (podle norem mezinárodního práva týkajících se chodu zastupitelských úřadů nemohou velvyslanectví v Evropě poskytovat azyl) zvýšil na téměř na čtyři tisíce. Vláda NDR ve snaze vyřešit neúnosnou situaci dala podnět po konzultacích s vládami ČSSR a PLR [Polska] k vycestování osob, které dlely na zdejších velvyslanectvích.

[...]

V sobotu večer a v noci na neděli tedy návštěvníci velvyslanectví NSR v Praze (to zůstávalo dále uzavřeno) a zvláštními vlaky (podle posledních zpráv zatím šest vlaků z ČSSR přivezlo do bavorského Hofu na 5200 uprchlíků) odcestovali z Prahy do Drážďan a odtud do NSR [míněna Spolková republika Německo], přičemž západoněmecké pasy jim údajně byly vydány ve vlaku. Zůstaly zde po nich stovky „pomníčků“ ve formě aut zaparkovaných kdekoliv (např. od Karmelitenské po Újezd, v Hellichově a Nerudově ulici), přinejmenším znesnadňujících dopravu a poskytujících příležitost nenechavcům (osoby odcházející do NSR zde zanechaly dopravní prostředky s tím, že se pro ně údajně vrátí...).

▲ Zdroj 7: *Potíže nekončí, Večerní Praha. List všech Pražanů, roč. 35, č. 193, 2. 10. 1989*

Svoji verzi příběhu, sestavenou v předcházejícím historylabovém cvičení, srovnajte s informacemi, které můžete získat z dobových médií.

	ZDROJ 6: ZPRAVODAJSTVÍ ČSTV	ZDROJ 7: VEČERNÍ PRAHA
JAK SE K OBČANŮM NDR CHOVALI ZÁSTUPCI SRN?		
JAKÉ PROBLÉMY ZPŮSOBOVALA PŘÍTOMNOST OBČANŮ NDR NA PRAŽSKÉM VELVYSLANECTVÍ SRN?		
CO VEDLO EMIGRANTY K ROZHODNUTÍ ODEJÍT Z NDR DO ZÁPADNÍHO NĚMECKA A ZANECHAT ZA SEBOU SVŮJ MAJETEK A CELÝ DOSAVADNÍ ŽIVOT?		
JAK NOVÁ ZJIŠTĚNÍ POZMĚNILA PŘÍBĚH, KTERÝ JSTE SI UTVOŘILI NA ZÁKLADĚ PRÁCE V APLIKACI HISTORYLAB?		
NENÍ ZMÍNĚNO, ALE ZAJÍMALO BY MĚ:		

(Může se stát, že na některé otázky ve svých zdrojích nenaleznete odpověď. V další části hodiny informace zjistíte od spolužáků a spolužaček, kteří pracují s jinými prameny.)

NĚMEČTÍ OBČANÉ V PRAZE

V rámci starosí o průběh akce /ubytování NDR občanů na ZÚ/ si HUBER nechal zjistit číslo, kterého dosáhl počet NDR obč. při předchozím "obsazení ZÚ NSR v Praze v roce 1985 - toto číslo bylo 341.

Vzhledem k trvalému nárůstu počtů NDR občanů na ZÚ a napsu že ZÚ je zavřeno, začali příslušníci SNB konající venkovní ostrahu ZÚ perlustrovat občany NDR. Při takovéto perlustraci dne 25. 8.1989 . kdy byli kontrolováni občané NDR : ERICH Stefan a LUSTERMANN Erika s třemi dětmi/6, 5 let a 2 měsíčním/ tito hodili našemu příslušníku své pasy a byli vtaženi do budovy ZÚ NSR. Uvedené pasy budou cestou konzulárního odboru FMZV vráceny na ZÚ NDR v Praze.

Tato situace s kontrolou NDR občanů se však nelíbila velvyslanci HUBEROVI a proto dne 27. 8.1989 vyšel ven ze ZÚ a důrazně upozornil službu konající příslušníky na to, že "o tom, kdo půjde dovnitř/na ZÚ/ rozhoduje on a ne čs. policisté".

2. Zpráva informuje o nárůstu "utečenců" z NDR na ZÚ NSR v Praze a o přístupu NSR strany, jmenovitě velvyslance HUBERA k celému problému.

▲ Zdroj 8: NDR občané trvale usazení na ZÚ NSR v Praze – Poznanky, ABS, sbírka Objektové svazky (OB): reg. č. OBZ-845 MV

let. Pramen uvedl, že pro ZÚ NSR je přítomnost NDR st. příslušníků zatěžuje, ale navenek se k nim chovají velmi korektně, neboť jde o "politickou záležitost". NDR st. příslušníci jsou rozhodnuti na ZÚ NSR v Praze setrvat do té doby, než jim bude umožněno vyšetřování do NSR. Proto také byl ZÚ NSR pro veřejnost uzavřen, funguje jen viz.odd. pro výdej. Ostatní víza se vyřizují přes cestovní kanceláře. Část zaměstnankyň viz.odd. byla dána k dispozici ČEDOKu, kde víza vyřizují. Bezpečnostní opatření byla ještě zpřísněna, zvláště pro čs. zaměstnance.

2/ Informace o přítomnosti NDR st. přísl. na ZÚ NSR.

▲ Zdroj 9: Přítomnost NDR st. příslušníků na ZÚ NSR v Praze, 24. 8. 1989, ABS, sbírka Objektové svazky (OB): reg. č. OBZ-845 MV

Svoji verzi příběhu, sestavenou v předcházejícím historylabovém cvičení, srovnajte s informacemi, které můžete získat z dobových médií.

	ZDROJ 8: NDR OBČANÉ TRVALE USAZENÍ NA ZÚ NSR V PRAZE – POZNATKY	ZDROJ 9: PŘÍTOMNOST NDR ST. PŘÍSLUŠNÍKŮ NA ZÚ NSR V PRAZE, 24. 8. 1989
JAK SE K OBČANŮM NDR CHOVALI ZÁSTUPCI SRN?		
JAKÉ PROBLÉMY ZPŮSOBOVALA PŘÍTOMNOST OBČANŮ NDR NA PRAŽSKÉM VELVYSLANECTVÍ SRN?		
CO VEDLO EMIGRANTY K ROZHODNUTÍ ODEJÍT Z NDR DO ZÁPADNÍHO NĚMECKA A ZANECHAT ZA SEBOU SVŮJ MAJETEK A CELÝ DOSAVADNÍ ŽIVOT?		
JAK NOVÁ ZJIŠTĚNÍ POZMĚNILA PŘÍBĚH, KTERÝ JSTE UTVOŘILI/Y NA ZÁKLADĚ PRÁCE V APLIKACE HISTORYLAB?		
NENÍ ZMÍNĚNO, ALE ZAJÍMALO BY MĚ:		

(Může se stát, že na některé otázky ve svých zdrojích nenaleznete odpověď. V další části hodiny informace zjistíte od spolužáků a spolužaček, kteří pracují s jinými prameny.)

VZPOMÍNKA CHRISTIANA BURGERA

Proč jste vlastně chtěl utéct? Co bylo důvodem?

To souviselo s mým celkovým osobním vývojem tady v NDR. Nebyl jsem obecně spokojen s životem tady. Byl jsem sevřen socialistickou společností a bylo to tu stejné jako u vás v Česku. Straničtí funkcionáři měli moc a rozhodovali o všem. Zájmy nebo touhy obyčejných lidí po rozvoji jim byl ukradené. Chtěl jsem studovat, což jsem nesměl, a také jsem se chtěl dál rozvíjet podle svých představ, což jsem taky nesměl. Proto jsem chtěl z NDR pryč.

Jaká byla ve východním Německu politická situace před uprchlickou vlnou v roce 1989?

Když jsem odešel já, byla politická situace ještě velmi klidná. Vůbec nic tady nenasvědčovalo nepokojům nebo obecné nespokojenosti lidí. Jen bylo cítit, že to, jak to v NDR hospodářsky i politicky vypadá, nemůže dlouho vydržet, protože už nebylo možné dosáhnout pokroku. NDR už neměla peníze, města a ulice byly čím dál tím horší. Vyhličky na další vývoj situace nebyly pozitivní.

Věřil jste tehdy, že by mohla padnout Berlínská zeď?

Ano, ale ne tak rychle. S tím nepočítal nikdo. Když jsem odtud odešel, vycházel jsem z toho, že svou vlast spoustu let neuvidím.

A jak dlouho jste v Praze čekali, než vás vlak odvezl do západního Německa?

Tři měsíce. [...]

Na začátku, když jsem tam přišel, nás bylo jenom 40. To nebylo mnoho. Situace tehdy byla celkem přehledná, všechno byl klidné. Spali jsme v malé budově vizového oddělení ambasády a všechno bylo tak nějak v pohodě a jednoduché. Věděli jsme, že už se odtamtud nedostaneme, a každý, kdo se k nám přidal, byl srdečně vítán, protože jsme věděli, že na tom bude stejně jako my. Ale pak těch lidí přibývalo čím dál tím víc, a to byla samozřejmě i pro ambasádu úplně nová situace.

▲ Zdroj 10: *Strávil podzim 1989 v Praze: Myslel jsem, že svou vlast už neuvidím*, Česká televize, 11. 9. 2014. Dostupné online: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1018207-stravil-podzim-1989-v-praze-myslel-jsem-ze-svou-vlast-uz-neuvidim>

VZPOMÍNKA MARKUSE RINDTA

Tržiště, ta ulice, co vedla nahoru. Ta byla ale naprosto zatarasená, stála tam zleva napravo řada vojáků se zbraněmi. Vypadalo to hrozně, bylo zcela jasné, že nechtějí, abychom prošli. Z druhé strany ale přicházely masy lidí, ze široka se tam rozprostřely. Mezi tou ulicí a námi vedly tramvajové koleje. Přicházelo stále víc lidí, prostor se zaplňoval. Nějakou dobu jsme tam stáli a nikdo si netroufal něco udělat, jít dál. Nevěděli jsme, jestli by stříleli, nebo co by se dělo. Najednou vyrazil jeden tatínek se dvěma dětmi a ženou přes ulici přímo proti vojákům. Všichni jsme zadrželi dech a koukali, co se stane. A potom se ti vojáci trochu rozestoupili a nechali ho projít. V tom okamžiku, jako po výstřelu ze startovací pistole, se všichni dali do pohybu. Vojáci se prostě rozestoupili, rozpustili kordon a my jsme všichni prošli a šli dál ulicí nahoru, nechali se nést davem a mysleli jsme si, že teď budeme moct na velvyslanectví. Ale před velvyslanectvím stál obrovský dav lidí. [...]

Ten okamžik, kdy vojáci uzavřeli tu ulici a kdy se rozestoupili, abychom mohli projít. Zdálo se, jako bychom mohli v obličejích těch vojáků číst ochotu to připustit, nechat nás projít. Nevypadali tak hrozně, jako by naznačovali: „No tak pojďte!“ Trochu se na to pamatuju, jak to vypadalo, jaký to byl pocit. Možná tu ulici uzavřeli jen symbolicky a vlastně to ani nechtěli. Nechali nás projít a právě tímhle činem přispěli k tomu, že ten celý socialistický systém, ten celý východní blok dále oslabil. Samozřejmě jsou pořád slyšet hlasy lidí, kteří zůstali v Drážďanech nebo vůbec v NDR: „My jsme bojovali, my jsme vyšli do ulic, my jsme dělali poklidnou revoluci a ti ostatní zdrhli, ohnuli se, uprchli na ambasádu.“ Ale když se na to člověk podívá zblízka, přispělo k té situaci to i ono. Je samozřejmě hrozně důležité, že mnozí lidé demonstrovali a že jich byly stovky tisíc, jasné. Ale i ti ostatní, kteří uprchli, zvýšili tlak na stranické vedení, že se něco musí změnit. Protože to, že tolik lidí chtělo pryč, byl jasný signál.

▲ Zdroj 11: *Pamětník Markus Rindt, Paměť národa*, 2019. Dostupné online: <https://www.pametnaroda.cz/cs/rindt-markus-1967>

Svoji verzi příběhu, sestavenou v předcházejícím historylabovém cvičení, srovnajte s informacemi, které můžete získat ze vzpomínek pamětníků.

	ZDROJ 8: VZPOMÍNKA CHRISTIANA BURGERA	ZDROJ 9: VZPOMÍNKA MARKUSE RINDTA
JAK SE K OBČANŮM NDR CHOVALI ZÁSTUPCI SRN?		
JAKÉ PROBLÉMY ZPŮSOBOVALA PŘÍTOMNOST OBČANŮ NDR NA PRAŽSKÉM VELVYSLANECTVÍ SRN?		
CO VEDLO EMIGRANTY K ROZHODNUTÍ ODEJÍT Z NDR DO ZÁPADNÍHO NĚMECKA A ZANECHAT ZA SEBOU SVŮJ MAJETEK A CELÝ DOSAVADNÍ ŽIVOT?		
JAK NOVÁ ZJIŠTĚNÍ POZMĚNILA PŘÍBĚH, KTERÝ JSTE UTVOŘILI/Y NA ZÁKLADĚ PRÁCE V APLIKACE HISTORYLAB?		
NENÍ ZMÍNĚNO, ALE ZAJÍMALO BY MĚ:		

(Může se stát, že na některé otázky ve svých zdrojích nenaleznete odpověď. V další části hodiny informace zjistíte od spolužáků a spolužaček, kteří pracují s jinými prameny.)